

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Tehnicile de participare Cafeneaua publică

Autori: Mariana Platon
Stanislav Ghilețchi

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

METODELE ȘI TEHNICILE UTILIZATE PENTRU IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN EXERCITIUL BUGETAR

Instrumentele de consultare și participare

Accesul la informație simplă, clară și publicată în timp util este precondiția de bază pentru elaborarea unui buget participativ și incluziv. Doar cetățenii informați pot participa activ la toate activitățile pentru elaborarea bugetului local. Dacă locuitorii cunosc câți bani cheltuie administrația orașului, pentru ce proiecte le cheltuie și de ce bugetul local nu poate finanța toate propunerile cetățenilor, atunci aceștia sunt mai dispuși să se implice și să contribuie cu idei și sugestii. Astfel, atunci când se organizează consultări cu privire la buget, este important să se pună la dispoziția publicului toate documentele ce se referă la subiectul supus consultărilor. Atingerea unui grad înalt de informare va confirma angajamentul și capacitatea administrației publice locale de a aplica metode de implicare și participare a cetățenilor.

Tehnicile de consultare și participare oferă cetățenilor și locuitorilor comunității posibilitatea de a-și exprima opiniile, comentariile, de a evalua un anumit serviciu sau de a propune noi inițiative. Consultarea reprezintă un schimb de informații în ambele sensuri: de sus în jos (de la conducerea administrației publice locale spre cetățeni) și de jos în sus (de la cetățeni la autoritatea publică locală). Participarea și implicarea cetățenilor în elaborarea bugetului este posibilă doar atunci când informația circulă constant în ambele direcții, iar cetățenii au ocazia de a influența bugetul local.

Pentru a asigura consistența și calitatea evenimentelor organizate pentru consultare și implicare se recomandă elaborarea unor regulamente interne care ar stabili rolurile și responsabilitățile fiecărei părți implicate. Hotărârea Guvernului nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional poate servi ca exemplu pentru elaborarea procedurilor interne referitoare la participarea publicului în procesul decizional.

O bună practică este publicarea documentelor bugetare la cea mai timpurie etapă de elaborare a acestora și organizarea evenimentelor în timp util pentru a facilita contribuții semnificative și a avea timp suficient pentru a încorpora sugestiile cetățenilor în procesul bugetar.

Metodele prezentate în această secțiune sunt destinate să îmbunătățească comunicarea între cetățeni și administrația publică locală. Implicarea directă a cetățenilor în procesul de luare al deciziilor presupune că aceștia vor investi timp și utiliza propria expertiză la implementarea și realizarea proiectelor locale. Totodată, participarea autentică în procesul decizional permite ca părțile implicate să fie considerate parteneri egali care împreună contribuie la dezvoltarea localității și îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Tehnicile și metodele de participare incluse în ghid	
Pagină în rețeaua internet Ședința publică a Consiliului local Sondaj Focus grup Întâlnire cu cetățenii în cartier	Comitet consultativ Grup de lucru Cafeneaua publică Masă rotundă Audiere publică

Cafeneaua publică

Metoda	Cafeneaua publică
De ce se utilizează?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pentru colectarea informației; ▪ Pentru identificarea ideilor și părerilor divergente din localitate; ▪ Pentru a împărtăși idei și cunoștințe cu privire la un subiect.
Când se utilizează	<ul style="list-style-type: none"> ▪ La analiza executării bugetului local; ▪ La prezentarea programului strategic de dezvoltare a localității; ▪ La prezentarea priorităților de cheltuieli și/sau propunerilor de cheltuieli; ▪ La prezentarea proiectului bugetului local.
Descriere	<p>Cafeneaua publică (cunoscută și sub denumirea de <i>world cafe</i>) este o metodă simplă de a analiza bugetul local și de a colecta informații și opinii de la cetățenii din comunitate. Această metodă oferă un spațiu prietenos și creativ, care contribuie atât la creșterea gradului de înțelegere a bugetului, cât și la identificarea de noi idei și soluții pentru provocările din localitate.</p> <p>Ipoteza principală a acestei metode este că oamenii din localitate cunosc atât problemele, cât și soluțiile, doar că trebuie de creat un cadru favorabil pentru conectarea acestora. Astfel, dialogul constructiv între cetățeni va permite identificarea dorințelor, nevoilor și propunerilor locuitorilor pentru bugetul local.</p> <p>Formatul cafenelei publice presupune discuții în grupuri mici. Se recomandă să fie organizate cel puțin 3 runde de discuții a câte 20 de minute. La fiecare rundă, aceeași problemă trebuie să fie abordată din unghiuri diferite. Numărul de persoane în grupurile mici poate varia de la 5 la 12 persoane. Dar această metodă este flexibilă și poate fi adaptată în dependență de contextul local (de exemplu: pot fi organizate mai multe runde de discuții).</p> <p>Posibilitatea participanților de a se deplasa de la o masă la alta va</p>

	<p>permite cunoașterea oamenilor noi și extinderea ideilor și cunoștințelor, având în vedere că la fiecare masă, problema va fi abordată din diferite perspective.</p>
<p>Pașii pentru organizare</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea locației potrivite pentru organizarea cafenelei publice. Așa cum sugerează și denumirea metodei, locul potrivit ar fi o cafenea din localitate, dar după caz, ar putea fi organizată și într-un alt spațiu public amenajat într-un mod similar (mese rotunde, scaune, foi de flipchart). Mediul în care se va desfășura evenimentul este mult mai important decât locația, astfel este important ca atmosfera să fie una prietenoasă și relaxată. Totodată, în dependență de bugetul disponibil, se recomandă oferirea de ceai/cafea pentru participanți. 2. Plasarea anunțului cu privire la organizarea cafenelei publice. Anunțul va fi publicat pe pagina de internet a autorității locale (după caz pe rețelele de socializare și/sau presa locală) și afișat în localurile publice pentru a crește gradul de informare în rândul cetățenilor. Anunțul va conține și o descriere a subiectului ce urmează a fi abordat. La cafeneaua publică vor fi invitați cetățenii din localitate, inclusiv persoanele juridice, organizațiile societății civile și reprezentanții altor instituții publice. 3. De regulă, la cafeneaua publică vor fi organizate 3 runde de discuții (după caz, ar putea fi organizate mai multe, dar acestea nu ar trebui să depășească 5 runde). La fiecare masă, organizatorii (APL sau OSC) vor identifica 1 sau 2 persoane care vor juca rolul de gazdă și vor ghida discuția din grup. Discuțiile în grup vor dura câte 20 de minute, iar la expirarea timpului, participanții vor migra la următoarea masă, pe când gazdele vor rămâne pe loc pentru a ghida discuția cu următorii participanți. 4. Întrebările abordate trebuie să fie relevante și să conteze cu adevărat pentru cetățenii din comunitate. Organizatorii vor depune efort pentru a identifica subiecte relevante și care ar produce valoare adăugată pentru îmbunătățirea bugetului local. De exemplu, la cafeneaua publică ar putea fi abordate următoarele subiecte: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Îmbunătățirea serviciilor locale; ▪ Prioritățile în domeniul educațional; ▪ Elaborarea programului strategic de dezvoltare a localității; ▪ Planificarea proiectelor de infrastructura. 5. Gazda de la fiecare masă va încuraja participarea tuturor cetățenilor în discuții, astfel încât să fie auzite ideile și perspectivele acestora. La rândul său, gazda va nota/desena principalele concluzii pe foi de flipchart, astfel ca toți membrii grupului să le poată vizualiza. 6. La încheierea celor 3 runde de discuții, organizatorii vor iniția o discuție și dezbateră colectivă a principalelor idei. Ultima etapă a cafenelei publice se mai numește „recoltă” - colectarea tuturor ideilor și integrarea acestora în discuția generală cu privire la bugetul local.

	7. Organizatorii se vor asigura că ideile generate vor fi luate în calcul la elaborarea bugetului local, iar cetățenii vor fi informați cum a fost utilizat aportul acestora.
--	---